

DIDYSIS

ŠUNIS

ŠEIMININKO VADOVAS

Šuns
auklėjimas:
✓ be bausmių
✓ be pavadžio
✓ be prievartos

Mindaugas Sėjūnas

óbuolys.

Mindaugas Sėjūnas

DIDYSIS
ŠUNIS
ŠEIMININKO VADOVAS

A detailed black and white line drawing of a dog, possibly a Weimaraner, standing on its hind legs and resting its front paws on the letter 'U' of the word 'ŠUNIS'. The dog is facing right, looking towards the viewer. A small ball is on the ground near its front paws.

ó.

ŠUNŲ KALBOS VADOVĖLIS

Šuo – vienintelis laukinis gyvūnas, kuris pas žmogų atėjo savo valia. Šuo – vienintelis žinduolis, kurio žmogus negaudė, nežabojo, nekinkė, nepančiojo, nelaikė uždaryto tvartuose, garduose ir nelaisvėje. Tūkstančius metų šuo buvo šalia žmogaus, kartu su juo medžiodamas, saugodamas jo šeimą, vaikus, gyvulius, ūkį ir teritorijas. Tūkstančius metų šuo buvo žmogaus partneris. Toks jis liko iki šiandienos – ištikimas, paklusnus, siekiantis įsiteikti žmogui ir paaukoti už jį savo gyvybę.

Būtent apie tai ši knyga, kurią turi perskaityti kiekvienas, siekiantis lengvo, paprasto, šuns prigimtimi grįsto bendradarbiavimo. Visi visų šunų šeiminiškai čia suras ne tik gerai atpažįstamų situacijų, problemų, bet ir pasiūlymų, kaip jas spręsti.

Tikime, kad perskaičius šią knygą atsivers šuns pasaulio matymo, mąstymo ir suvokimo klodai.

Ši knyga – tai tikrasis šuns ir žmogaus susikalbėjimo žodynas.

Mąstykime šuniškai.

Mylėkime žmogiškai.

APIE SAVE

Bendravimu su įvairiausiais gyvūnais užsiimu 50 metų. Būdamas penkerių svajojau tapti daktaru Dolitliu, todėl stengiausi prisijaukinti tiek laukinius, tiek naminius gyvūnus: šernus, žiurkes, stirnas, piktą jautį, šunis, kates, balandžius, gydyti visus rastus sužeistus nelaimėlius. Keturioliką gimtadienį švenčiau su savo geriausiu draugu arkliu Makaru prie stalo. Buvau prisijaukinęs trisdešimt viščiukų, kurie sekiojo iš paskos, o atsisėdus nutūpdavo nuo galvos iki kojų.

Sėkmė ir darbas televizijoje gyvūnus buvo nustūmę į antrą planą. Tačiau dabar esu nepaprastai laimingas, galėdamas sugrįžti prie vaikystės svajonių. Svajonės išsipildė su kaupu, nes šunis pažinau tiek iš išorės, tiek iš vidaus. Šias unikalias galimybes suteikė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvūnų mokslų fakulteto Gyvūno ir žmogaus sąveikos studijų programa, kurią kremtu jau šeštus metus būdamas magistrantu. Taip pat jau dirbu universitete, rengiu studentams praktinius seminarus, rašau mokslinius straipsnius, darau pranešimus tarptautinėse mokslinėse konferencijose.

Mokslas padėjo ne tik įgyti reikiamų žinių, bet matyti gyvūnus kitaip, iš kitos – šuniškos – barikadų pusės.

Todėl dabar, kai atrodo, kad šuns elgesys yra netinkamas, stebiu gyvūną ir galvoju ne apie tai, kokią komandą jam sakyti, kokią antkaklį užmauti ar kaip jį nubausti, o stengiuosi perskaityti jį iš vidaus – pajusti ir suvokti, ką jis jaučia ir mąsto.

Tai yra didysis raktas į mūsų augintinių širdis.

TURINYS

Jei šuo kalbėtų. Vietoje prologo	13
Šuo ir žmogus – prigimtinis bendradarbiavimas	17
Šuniukas pagaliau namuose	31
Baimė ir agresija. Mitai ir realybė	47
Skanėstai ir paklusnumas – galimybės ir jų ribos	61
Ieškant dresūros sistemų ir pagrindų	73
Šuo neklauso – bausti ar nebausti? Kaip bausti?	93
Reaktyvus šuo. Problema ir sprendimo būdai	117
Reaktyvaus šuns nuraminimo formulė	147
Darbas su dirgikliais	175
Šuo kopijuoja žmogaus elgesį?	185
Šuo tempia pavadėlį, baigia išsukioti rankas – ką daryti?	189
Pavadėlio naudojimo strategija	203
Komandos, jų vykdymas, nevykdymas, bendras paklusnumas	213
Pagrindiniai šuns ir žmogaus komunikacijos kanalai	245
Žmogaus ir šuns emocijų sąveikos galia	259
Turime problemą... Ką daryti?	283

Ir dar keletas patarimų	303
Šuns supažindinimas su aplinka, garsais, žmonėmis – klaidos ir sprendimo būdai	309
Šuns nuraminimo būdas	323
Skanėstai ir paklusnumas – galimybės ir jų ribos	331
Pasivaikščiojimas ir dresūra	341
Vietoje epilogo	387
Šuniška padėka	398

JEI ŠUO KALBĖTŲ

VIETOJE PROLOGO

Viešumoje gražiai rašoma: šuo – šeimos narys, šuo – žmogaus kompanjonas, šuo – žmogaus sielos atgaiva.

Tačiau kažkodėl kartais tas kompanjonas ir sielos džiaugsmas jau pirmosiomis savaitėmis tampa kančia, nepaklusniu padaru, kurio smagus glostymas bei niurkymas baigiasi sudraskytomis rankomis, šlepetėmis, gėlėmis ir užuolaidomis. Prasideda šuniuko auklėjimas, komandos „ne, negalima, negeras šuo“. Tarsi tas mažas šuniukas turėtų savo genuose užkoduotą prigimtinį tikslą kandžioti rankas, griauti namus ir neklausyti.

Tas šuniukas iš tiesų tiesiog žaidžia, nori dėmesio, meilės, šilumos, jam svetimas žmogaus pasaulis, baugina aplinka, kvapai, garsai ir daiktai. Šuniukas jų nepažįsta... jis bijo, dreba, šliejasi prie žmogaus, kuris jį neseniai paėmė nuo mamos, tėčio, broliukų ir sesučių.

Tačiau žmogus, užuot suteikęs šuniukui šilumos, artumo, kurie jam, kaip šuns vaikui, yra tiesiog būtini ir privalomi sveikai vystytis, šuniuką grūda „į vietą“. Šuniukas mokomas komandos „vieta“. Mokomas būti narve, kuriame uždaromas, atskiriamas, atribojamas. Kitais atvejais šuniukas paliekamas „vietoje“ kitame kambaryje ar namo aukšte.

Šuniukas patiria klaikų vienatvės, atstūmimo jausmą. Jam neaišku, kodėl žmogus nuo jo atsiriboja, kodėl nenori būti kartu, nenori dalintis maistu, guoliu, džiaugsmais. Kodėl žmogus jį atstumia...

Šuniukas negirdi, kaip žmogus virtuvėje kitam žmogui griežtu balsu sako: „Šuo yra šuo, ir jis mano namuose bus savo vietoje – nelips ant galvos.“

Taip šeimos narys po truputį darosi atstumtuuju... jo niekas nelaikia prie stalo, nekviečia į lovą, stumia nuo sofos. Jis dažnai girdi „negalima, nelįsk, pasitrauk, kam pasakiau“.

Tačiau šuniukas augdamas nesupranta, kad žmogus jį priėmė į šeimą tik su labai didelėmis išlygomis. Jis tiki, kad žmogus jį myli be proto. Juk šuo už savo šeimnininką pasirengęs paaukoti gyvybę.

Šuo ir toliau mėgina pritapti prie šeimos, prieina prie stalo ir jei ant jo guli nevalgomas maistas – jį pasiima. Jo supratimu, tai normalu – atliekamas maistas turi būti paimtas ir suvalgytas.

Tačiau žmogus dėl to ant jo labai pyksta – stumia, šaukia ar net trenkia per snukutį. Šuo suurzgia. Jis aiškina, kad niekieno maistas priklauso jam. Šuo taip išreiškia savo nuomonę.

Tačiau žmogus šią nuomonę priima kaip išpuolį, čiumpa šunį, pargriau-na ant grindų ir užgula visu svoriu, kažką piktai rėkdamas. Šuo jaučia, kad žmogus juda, pyksta, prakaituoja, tačiau kartu jaučia, jog žmogus silpsta. Šuo jaučia ir užuodžia žmogaus baimės kvapą. Šeimininko baimę ir kovą šuo prii-ma kaip silpnumą. Jam pasidaro labai liūdna. Šuo ima galvoti, kad toks silpnas su juo kovojantis šeimininkas jo neapgins nuo priešų. Todėl šuo nutaria imtis lyderystės visur, kur būna kartu su šeimininku. Šuo stengiasi tapti šeimininko gynėju.

Šeimininko baimę patvirtina tai, jog jis prisisega prie šuns trumpu pava-džiu, nes bijo vienas vaikštinėti parkais ir šaligatviais. Šeimininkas, pamatęs kitą žmogų ar šunį, ima garsiai kvėpuoti, jo širdis muša taip garsiai, jog šuo kuo puikiausiai girdi pulsą, užuodžia baimės prakaito kvapą, o priartėjus prie gyvūno išsigandęs šeimininkas ima iš baimės tempti pavadį į save. Šuo nutaria apginti persigandusį šeimininką. Jis puola priešus, loja ant jų, šiauria keterą, atstato krūtinę, veja lauk šeimininko baimės objektus. Tačiau šeimininkas to-kiais atvejais dar labiau šaukia ir išsigandęs tempia pavadį į save. Šuo dar labiau veržiasi link priešų. Praėjus pavoju, šeimininkas nurimsta, dingsta baimės prakaito kvapas, sulėtėja širdies ritmas... nurimsta ir šuo, svarstydamas, kaip čia kitą sykį greičiau ir toliau nuvyti panašius šeimininko baimės objektus.

Taip šuo išmoksta kovoti. Kovoti su aplinka, saugoti šeimą, ginti vaikus. Šuo kovoja ir namie. Kovoja dėl maisto, dėl grobio. Nes jei jam patikėta misija ginti šeimą lauke, šuo jaučiasi lyderiu ir namuose.

Tačiau sudėtingiausia situacija būna miške, kai šeimininkas atsisega nuo šuns pavadžio, o laimingas šuo bėga į laisvę „pasizmonėti“. Tik šeimininkas kažkodėl ima garsiai ir piktai šaukti „pas mane, pas mane!“. Šuo sustoja, žiū-ri į šeimininką... Jis mato, kad žmogus kažko bijo, tačiau pavojų aplink nėra, todėl šuniui atrodo, jog ši baimė nepagrįsta. Šeimininkas vėl užstaigia „pas maneeee!“. Šią akimirką šuo prisimena visus momentus, kai šeimininkas jam trenkė, tampė, virto ant jo visu svoriu šaukdamas lygiai tokiu pat piktu balsu. Šuo nenori pyktis, nenori kovoti... be to, jam negera prisiminti senus konflik-tus, jis nenori ir naujo. Todėl pasišalina. Į mišką. Pauostyti, palakstyti, pasimė-gauti laisve. Jis puikiai girdi ir užuodžia šūkaujantį šeimininką. Toli nebėga,

kad pastarasis nepasimestų ir nepasiklystų. Juk tokį silpną, išsigandusį žmogų reikia prižiūrėti. Šeimininkui nurimus, šuo sugrįžta. Šeimininkas šeria jam per šoną pavadžiu, šuo šiepia dantis – ginasi: „Ak šitaip!“ Šeimininkas griebia šunį už antkaklio ir grūda į automobilį, šuo ginasi švelniai rodydamas dantis, prašydamas, maldaudamas jo neskaudinti, nežeminti, aiškindamas, kad jis saugojo jį ir saugos visą laiką, atiduos jam savo gyvenimą ir gyvybę...

Tačiau šeimininkas šuns negirdi... ir šuniui atrodo, kad dėl baimės jam, matyt, užgūlė ausis. Parvažiavęs namo žmogus kitam žmogui sako: „Prasidėjo agresija, kando, rodė dantis. Siaubas. Dabar negaus būti tris dienas ir tupės narve.“

Šuniui užsegamas dygliuotas antkaklis.

Šuo vedamas į dresūros aikštelę. Mokytis drausmės.

Šuo viską supranta. Jis mato, kaip šeimininkas bijo, kaip jam neramu, kaip dreba jo rankos traukiant skanukus ir dairantis į kitus aikštelės šunis. Šuo supranta, kad šeimininkas bijo kitų šunų. Šuo juos nuvytų, bet kol jie nieko nedaro, jis valdosi. Jis stebi savo šeimininką ir jam paklūsta. Šuo stengiasi būti skanukus, nes mato, kad tai daro šeimininką laimingą. Tačiau komandas šuo atlieka nenoriai, nuleidęs uodegą, nes šeimininkas taip pat nelaimingas ir įsiutęs.

Šuo galvoja, ką daryti, kaip išgelbėti šeimininką. Kaip pakeisti jo elgesį? Kaip jį motyvuoti?

Šuo sumano, jog jei kitą sykį žmogus jį paleis, jis paims jį kartu su savimi į mišką, pamokys sekti pėdsakus, palakstyti, pasivolioti žolėje, kartu pagaudyti kokį nors žaislą.

Gal žmogus atsipalaiduos, patirs džiaugsmo, taps ramesnis ir ne toks agresyvus?

Gal pavyks pritaikyti žmogui kokį nors elgesio korekcijos metodą ir suteikti mylimam dvikojui laimės?

Juk turi būti koks nors būdas padaryti žmogų laimingą... padaryti šuns kompanjonu...

ŠUO IR ŽMOGUS – PRIGIMTINIS BENDRADARBIAVIMAS

KAIP SUPRASTI AUGINTINĮ? BENDRAVIMAS, ISTORIJA, GENETIKA, PRISITAIKYMAS ŠIUOLAIKINĖJE CIVILIZACIJOJE

Ne veltui sakoma: mokslas atveria duris, o žinios, paremtos praktika, atkelia didelius vartus.

Mokslas neišmoko, tačiau parodo kelią. Kvailiui mokslas visiškai nereikalingas. Jam mokslas kliudo naudoti senas klisės, ydingus stereotipus, mitus, todėl yra atmestinas. Kaip užkalbėtojiui psichologija, medicina, filosofija.

Apie žmogaus ir šuns prigimtinį santykį mažiau seniai, spręsdamas visiems gerai pažįstamas su šunimis susijusias problemas. Kaip ir visi, kažkada bijojau, kad šuo pabėgs, bijojau, kad puls, los, kąs, temps, mesis, kels kitų problemų. Taip ir buvo. Pavadėliai, antkakliai, drausminimas, tampymas, korekcijos, įvairūs ribojimai ir kitas žmogaus taikomas smurtas šuns atžvilgiu. Patyriau visa tai, ką šiandien išgyvena tūkstančiai žmonių.

Tiksliau, milijonai.

Bemiegės naktys, dresūra savaitgaliais, „sėdėt, gulėt, stovėt“ dvejus metus iš eilės, jauno šuns žalojimas smaugiant virve su komanda „pas mane“ ir kiti santykius bei sveikatą žalojantys „dresūros“ būdai – visa tai buvo išmėginta. Ačiū Dievui, blogos praktikos atsisakyta tą pačią akimirką.

Išnagrinėtos populiariausios dresūros sistemos, lankyta gausybė kursų, pamokų, seminarų. Negaliu sakyti, kad nebuvo rezultato. Jis buvo. Kažkoks. Tiksliau, joks... Šuo ėjo šalia, iš dalies klausė, tačiau... jis galėjo tam tikru metu mestis ant priešininko. Šuo, kurį žmonės, kartu ir aš, kankinome net trejus metus, buvo nelaimingas, nuleidęs galvą, gunktelėjęs, nepasitikėjo aplinka, žmonėmis, o svarbiausia – šeimnininku. Tai buvo nepakeliama. Būtent todėl, apłankę gausybę „specialistų“, pas daugumą jų nebeatėjome net antrą kartą ir bendravome tik su kai kuriais.

Puikiai mačiau, kada šuniui skauda, kada jis jaučiasi blogai. Tačiau vieną dieną nutariau liautis kankinti ir šunį, ir save.

Ėmiausi lyderystės – nutariau išspręsti savo ir šuns santykius iš esmės ir galutinai.

Perskaitęs gausybę literatūros, daugiausia užsienio kalbomis, po truputį ėmiau grįžti prie natūralių bendravimo su šunimi principų, kuriuos taikiau vaikystėje.

Šis grįžimas prasidėjo daugiau kaip prieš aštuonerius metus.

Mane nuolat kankino mįslė: kaip, būdamas dešimties metų, aš eidavau su šunimis prie upės, neturėdamas pavadžio, ir jie manęs laukė prie paliktų daiktų. Kaip aš praeidavau pro pikčiausius šunis nesukandžiotas?

Kodėl manęs šunys klausė, nors aš neturėjau jokių skanukų? Kodėl man padėdavo į tvartą suvyti vištas?

Knisau si vaikystės prisiminimuose, kartu naudojausi menkiausia proga tęsti mokslus ir Lietuvos sveikatos mokslų universitete, ir plačiaja prasme – gyvenime. Tyrinėjau, stebėjau savo ir kitų šunis.

Po truputį atmečiau mitus, klaidingas sistemas, painiavą, „oldskūlišką“ dresūrą, grįžtą „sėdėt, gulėt, stovėt“ ir nuolatinį šuns tąsymu už pavadžio.

Beje, dabar internete matau, jog pavadėlis, šuns tąsymas, naudojami ne rečiau nei prieš 10 metų, o gal net ir dažniau.

Didžiulę nuostabą sukėlė medžioklinio šuns „pratinimas prie paukščių“, kad jų neliestų ir nesudraskytų. Dresuotojas su Labradoro retriveriu vaikštinėjo tarp naminių paukščių, kai tik šuo pažiūrėdavo į paukštį, žmogus pavadį trūktelėdavo į save. Po kelių kartų (vaizdo medžiagos vidurys greičiausiai iškirptas) šuo į paukščius nebesidairė.

Tai vienas klaidingiausių vaizdo įrašų, kuriuos teko matyti. Nes nė vienas žinduolis – nei žmogus, nei šuo, nei asilas – neprivalo praeiti pro kitą gyvūną į jį nežiūrėdamas. Tai nenatūralu. Kiekvienas šuo mato, turi matyti, privalo matyti, suprasti, įvertinti kitą gyvūną, stebėti jį supančią aplinką – ir tai yra natūralu. Jei šuo nežiūri į kitą gyvūną ir jo nestebi – tai nenatūralu. Vadinas, šuo galbūt nesveikas. Todėl siekti, kad šuo nežiūrėtų į kitus šunis, jų nematyti, – nenormalu.

Kitas klausimas – kaip šuo turėtų reaguoti?

Štai šioje vietoje reikia braukti brūkšnį.

Turime atskirti du svarbius dalykus – prievartą, kurią taikydami manome, jog atpratinsime šunį nuo nepageidaujamo elgesio, ir natūralią šuns reakciją. Daugeliui atrodo, kad natūrali šuns reakcija – pulti kitą šunį, paukštį, šerną, loti ir draskyti. Todėl mes šunis tramdome, žalojame, pančiojame.

Ne, pulti kitus gyvūnus be priežasties – nenatūralu.

Ne, tai neatitinka šuns prigimties.

Neskubėkite prieštarauti. Tuoj viską išsiaiškinsime. Taip, baimėse, drausminimuose, tariamų priešų aplinkoje užaugęs ar užaugintas šuo puls, mesis, draskys. Jis ginsis, kovos, nes taip jį išmokė žmogus ir išugdė socialinė aplinka.

Tačiau stabilus, adekvatus šuo elgsis ramiai. Natūralus, savo prigimtiniiais instinktais besivadovaujantis šuo visuomet elgsis pamatuotai, stabiliai, prognozuojamai.

Taip, kaip kadaise elgėsi ir elgiasi šunų protėviai vilkai – aiškiai, organizuotai, struktūriškai ir prognozuojamai.

Šia proga padarykime didelį šuolį – keletą tūkstančių metų į praeitį. Kai žmogus prisijaukino vilką.

Ir iš karto atmeskime visas šuns kilmės versijas, kalbas apie tai, kad jis buvo žolėdis, kad nemedžiojo, kad žaidė ir panašiai. Anuomet medžiojo ir žmogus, ir šuo. Medžiojo ir moteris. Tik ne tam, kad žudytų, o tam, kad išgyventų.

Vėliau šuo ganė bandas, saugojo namus, kaimus, gentis, vaikus, vilkstines, dideles teritorijas. Ne vienas šuo. Daug šunų. Ir visi sutarė. Nesutariantys, agresyvūs šunys būdavo sunaikinami.

Įsivaizduokit, kad jūs esate medžiotoja ar medžiotojas ir šiandien einate į mišką. Grobio. Kartu su šunimi. Maistas namuose baigėsi, vaikai serga, upės užšalusios. Turit, privalot parnešti paukštienos arba šernienos.

Imate kirvį, lanką ir einate į mišką su šunimi. Kišenėse nėra jokių skanukų. Neturite jokio pavardžio. Nelankėte jokių dresūros kursų. Žodis „dresūra“ jums nežinomas.

Atėję į mišką aptinkate pėdsakus. Tiksliau, juos aptinka šuo. Jūs juos ištiriat. Kartu lėtai judate pirmyn. Šuo eina priekyje, dairosi į jus. Jis nuo jūsų nenutolsta, niekur nebėga, nereaguoja į vilkų pėdsakus, nors juos puikiai užuodžia. Jūs su savo šunimi susikalbate akimis. Gestais.

Nesakote jokių komandų, jokių drausminimų.

Nes jei pradėsite kalbėti, o šuo ims loti – išsilakstys visi miško žvėrys, o vaikai gali mirti badu.

Šuo negali jūsų neklausyti.

Jis tai supranta iš jūsų akių, judesių, jaučia, užuodžia, jog ši medžioklė – *va bank*. Ši kova – mirtis arba gyvybė. Jūs abu – kartu, sinchroniškai judantis tandemas. Šunžmogis. Todėl šuo sėlina, įtempęs visus raumenis ir dar labiau įtempęs uoslę.

Šuo nuolat uodžia orą, jūs stebite šunį. Šuo girdi ir užuodžia tūkstančius kartų geriau nei jūs. Jūs tą puikiai žinote...

Staiga šuo sustingsta. Pakelia priekinę koją, susigūžia, tyliai ir atsargiai uodžia orą... užmeta žvilgsnį į jus. Vadinas, šernai labai arti. Jūs žiūrite į šunį, sustingstate, abu klausotės... Jūsų žvilgsniai nuolat susitinka – jais perduodate žinutes vienas kitam.

Girdite, kad visai netoli kažkas dunksi, krebžda – tai šernai knisa šaknis ir greičiausiai pernykštes giles. Vilką šernai užuostų, tačiau šuns neužuodžia, o jūsų prakaito kvapą šiek tiek nustelbia purvini drabužiai – drapanos. Staiga šernai pajuda link jūsų... Jūs ir šuo pritupiate, pasiruošę šuoliui... Kai pamatote šernus, tyliai stuktelite alkūne šuniui į šoną – tai reiškia „pirmyn“, šuo metasi į priekį paskui šernus, o jūs iš paskos... Šuo greitai dingsta iš akiračio, girdisi tik šernų kanopų bildėjimas... Po kurio laiko garsai nutyla, tačiau greitai pasigirsta šuns lojimas – vadinas, šuo turi grobį ir jam reikia pagalbos... Jūs strimgalviais lekiate lojimo kryptimi.

Pribėgate... Neaprašysime medžioklės detalių, saugodami jautrių nervų skaitytojus. Tebūnie tai ne tik medžioklė su šunimi, tačiau ir mūsų šiandieninės kovos už būvį, kovos už darbo vietą, atlyginimą, maistą, vaikų gerovę išraiška. Visi mes medžiojame. Visi tam tikra prasme žudome vieni kitus. Vaikai žaisdami kompiuteriais, žudydami virtualius priešus taip pat medžioja.

Tačiau grįžkime į mišką.

Čia skamba jūsų džiaugsmo klyksmas, pergalingas šokis, glėbesčiavimasis su šunimi. Jūs iš džiaugsmo apkabinatė šunį, pakeliate jį aukštin, sukate ratu, krentate ant žemės ir kartu voliojate. Laimingas šuo urzgia, jus krimsteli, loja, šokinėja, tačiau viską daro iš begalinės laimės. Tai judviejų pergalės šokis. Tai judviejų paklusnumo egzaminas. Jis išlaikytas.

Jūs likote gyvi – nemirsitė badu. Todėl dalinatės su šunimi grobiu ir einate namo. Namie šeimos laukia šventė, o šuns – keptas kumpis. Jūs abu grįžtate namo švytinčiais veidais, vaikai sulekia žiūrėti lauktuvių. (Tokie turėtumėte grįžti po dresūros.)

Šventė baigiasi. Laukia kita medžioklė. Kitą sykį šuo stengsis prieiti arčiau grobio ir tiksliau jus perspėti. Jūs pritariate šuniui ir stengsitės neiti pernelyg arti. Leisite šunį vieną gerokai pirmyn. Šį planą sutariate žiūrėdami vienas kitam į akis. Be žodžių.

Tai leidžia daryti smegenys. Tai joks stebuklas.

Skaitydamas literatūrą ir studijuodamas žmogaus ir šuns santykių fundamentiką, ėmiau eksperimentuoti tiek su savo, tiek su kitų žmonių šunimis. Mėginau šiuos santykius kurti namuose, gyvenime. Imituoti žmogaus ir šuns bendradarbiavimą kitu, kažkada naudotu, tačiau pamirštu būdu, kai galima susikalbėti ir žodžiais, ir kūnu, ir akimis. Mano tikslas buvo užauginti šunį, kuris be jokios prievartos sektų paskui šeimininką. Nepaleistų jo iš akių. Būtent toks šuo dabar ir yra šalia. Jis svetimoje vietoje gali vienas išeiti į lauką, atlikti gamtinius reikalus ir sugrįžti pas mane. Be komandos. Žinoma, aš turiu laukti tarpdury. Šis šuo gaujoje su šeimininku gali atlikti žinomas ir naujas užduotis, kai aplink gausybė kitų šunų. Jis veikia kartu su šeimininku bet kurioje naujoje vietoje, nepaisant kvapų, garsų, kitų trikdžių ir vadinamųjų dirgiklių.

Ar tai ilgametė ir varginanti dresūra? Ne.

Šis šuo, galima sakyti, visiškai nedresuotas. Tai, kaip pasiekiau socialinio kontakto, glaustai aprašysiu vėliau.

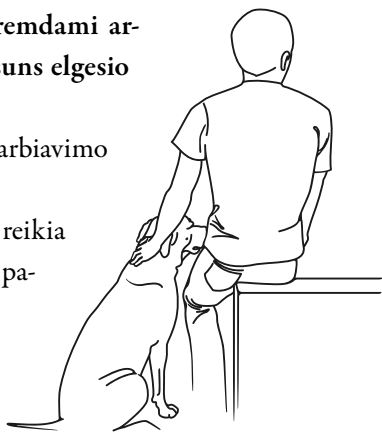
O dabar grįžkime prie mokslo ir pasiremdami argumentais aptarkime vienokio ar kitokio šuns elgesio priežastis.

Panagrinėkime žmogaus ir šuns bendradarbiavimo pagrindą – socialinius santykius.

Ir paklauskime savęs, kodėl dabar mums reikia tiek daug priemonių, literatūros, dresuotojų, pavyzdžių, o seniau nereikėjo nieko.

Atsakymas labai paprastas – anksčiau bendraudami su gyvūnais, tiek su laukiniais, tiek su naminiais, mes susikalbėdavome intuityviai, naudodamiesi socialinio bendravimo įgūdžių išvystytomis smegenimis, dar vadinamomis „konservatyviosiomis“ smegenimis. Vadinkime šias smegenis „socialinėmis“ smegenimis. Jose užkuoduota milijonus metų trukusi evoliucija, žinios, gebėjimas suprasti kitą žinduolį ir siųsti jam atitinkamus signalus.

Šios pirmąsčių stuburinių pirmųjų dvišalių gyvūnų smegenys jau gebėjo vadovauti orientuotam valdymui ir teikti atitinkamas elgesio reakcijas į palankius ir nepalankius dirgiklius. Jose jau buvo susikūrusios afektinio vertinimo,

Skaitykite likusius
380 iš **400** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Jūsų rankose – unikali knyga apie šuns auklėjimą. Mindaugas Sėjūnas – tarsi šunų užkalbėtojas, burtų lazdele perauklėjęs šimtus nepaklusnių ir sudėtingų šunų Lietuvoje – atskleidžia visas savo žinias apie tai, kaip lengvai susikalbėti su keturkoju jūsų namuose. Nesvarbu, ar tik planuojate priimti į namus naują šeimos narį, ar turite šunį daugybę metų (o gal ir esate jį „profesionaliai“ dresavę!), ši nesudėtingų, bet itin efektyvių patarimų pilna knyga pakeis jūsų ir jūsų augintinio gyvenimą į gerą: jūs turėsite nuostabų keturkojį draugą, o jis – šeimnininką, kuris supranta, kaip veikia šuns smegenys.

ŠUO – vienintelis laukinis gyvūnas, kuris pas žmogų atėjo savo valia. Šuo – vienintelis žinduolis, kurio žmogus negaudė, nežabojo, nekinkė, nepančiojo, nelaikė uždaryto tvartuose, garduose ir nelaisvėje. Tūkstančius metų šuo buvo šalia žmogaus, kartu su juo medžiodamas, saugodamas jo šeimą, vaikus, gyvulius, ūkį ir teritorijas.

Tūkstančius metų šuo buvo žmogaus partneris. Juo liko iki šiandienos – ištikimas, paklusnus, siekiantis įsitenkti žmogui ir paaugoti už jį savo gyvybę. Būtent apie tai ši knyga, kurią turi perskaityti kiekvienas, siekiantis lengvo, paprasto, šuns prigimtini grįsto bendradarbiavimo. Visi visų šunų šeimnininkai čia suras ne tik gerai atpažįstamas situacijas, problemas, bet ir naujus revoliucinius pasiūlymus kaip jas spręsti.

Tikime, kad perskaičius šią knygą, atsivers šuns pasaulio matymo, mąstymo ir pasaulio suvokimo klodai.

Ši knyga – tai tikrasis šuns ir žmogaus susikalbėjimo žodynas.

**Mąstykite šuniškai.
Mylėkite žmogiškai.**

Kiekviena nupirktą knygą = pasodintas medis
www.obuolys.lt

Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-779-0

Negrožinė literatūra > Pamišioji

Užduoties autorius: © Peter Steinhilber
Vėliavos dizainas: © Shutterstock

SKAITANTIS ŽMOGUS YRA GRAŽUS